

ORSZÁGGYŰLÉS MENTELMI BIZOTTSÁG

DR. VEJKEY IMRE

ELNÖK

1054 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

Tel: 441-5111 Fax: 441-5963

E-mail: mob@parlament.hu

MEB/25-3/2017

Döntés

esedékes tiszteletdíj csökkentés hatályon kívül helyezésére vonatkozó kérelemről és erről szóló tájékoztató

A Mentelmi bizottság az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ogytv.) 51/A. §-ának (6), (8) bekezdésében foglalt jogkörében eljárva

Szabó Sándor országgyűlési képviselő

esedékes tiszteletdíjának ötvenezer forinttal történő csökkentésének hatályon kívül helyezésére vonatkozó OE-40/404-1/2017. számú házelnöki döntéssel szembeni kérelmének - a 2017. május 3-i ülésén - nem adott helyt.

A képviselő az Ogytv. 51/A. § (9), (12) bekezdése alapján a jelen tájékoztató kézhezvételét követő öt munkanapon belül, a T. Házelnök úrhoz benyújtott kérelmében kérheti az Országgyűléstől, a döntés hatályon kívül helyezését, figyelemmel arra, hogy a Mentelmi bizottság a képviselő az Ogytv. 51/A. § (4) bekezdése szerinti - hatályon kívül helyezési - kérelmének nem adott helyt.

Az Országgyűlés házelnöke 2017.április 20-án kelt OE-40/404-1/2017.számú döntésével az Ogytv. 49. § (4) bekezdése alapján az Ogytv. 13. §-ának (6) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva rendelte el Szabó Sándor országgyűlési képviselő esedékes tiszteletdíjának ötvenezer forinttal történő csökkentését, mely döntés indokolása az alábbiak szerint tartalmazta a tiszteletdíj csökkentésére okot adó magatartást és a döntés jogi alapját is:

„Az Országgyűlés 2017. április 10-i ülésnapján Kunhalmi Ágnes „Fortélyos félelem igazgatja a kormányt” című napirend előtti felszólalásának elhangzása alatt több szemléltetésre is sor került. Dr. Józsa István, Szabó Sándor, dr. Szakács László, Teleki László és Tukacs István egy-egy A/4-es méretű táblát tartott fel, melyen kék alapon a „VÉTŐ” felirat szerepelt. Ezzel egy időben Bangóné Borbély Ildikó, Gógös Zoltán, Heringes Anita, Hiszékeny Dezső, Horváth Imre és Korózs Lajos egy-egy A/4-es méretű táblát emelt fel, melyeket összeolvasva piros színnel a „Ne írd alá, János” szöveg volt olvasható.

Az Ogytv. 38/A. § (1) és (2) bekezdése szerint az Országgyűlés ülésén tárgyi, képi szemléltetés nem alkalmazható, kivéve, ha azt a Házbizottság előzetesen engedélyezi. Szabó Sándor a szemléltetés alkalmazásához szükséges engedéllyel nem rendelkezett – azt nem is kérte a Házbizottságtól –, így magatartásával megsértette az Ogytv. hivatkozott rendelkezéseit.

Az Ogytv. 38/A. § (4) bekezdés szerint az engedélyezett szemléltetésre a felszólaló álláspontjának kifejtéséhez szükséges mértékben kerülhet sor. Tehát a szemléltetés eszközével elsősorban a felszólaló élhet, másrészt annak célja kötött: rendeltetése, hogy a felszólaló álláspontjának házszabályszerű kifejtését a szükséges mértékben támogassa, mondanivalóját alátámassza, véleményének kifejezését teljesebbé tegye.

A napirend előtti felszólalás, amelyhez kapcsolódva a szemléltetést megvalósították – többek között – a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló T/14686. sz. törvényjavaslat bírálataira irányult, így az érintett képviselők által felmutatott táblák a köztársasági elnök felé fogalmazták meg azt az üzenetet („Ne írd alá János”, „VÉTŐ”), hogy a törvényjavaslatot ne írja alá.

Ennek alapján megállapítható, hogy a képviselő szankcionált magatartása nem pusztán az engedélykérési kötelezettséget sértette meg, hanem magát a szemléltetést sem rendeltetésszerűen alkalmazta, tekintve, hogy az általa felmutatott tábla nem a napirend előtti felszólalás mondanivalójának kifejtésére, alátámasztására, hanem provokatív megjelenési formájával nyilvánvalóan a médiafigyelem felkeltésére irányult. A fenti üzenetet az érintett napirend előtti felszólalásban verbálisan is meg lehetett volna fogalmazni, mellőzve a házszabálysértő szemléltetést, tehát a szemléltetés alkalmazására a felszólaló álláspontjának kifejtéséhez nem volt szükség.

Az Ogytv. 49. § (4) bekezdése alapján, ha a képviselő magatartásával a házszabályi rendelkezések szemléltetésre vonatkozó szabályait megszegi, esedékes tiszteletdíja csökkenthető. Az Ogytv. 51/A. § (13) bekezdése szerint a tiszteletdíj csökkentésének mértéke – döntésenként – nem haladhatja meg a képviselő esedékes egyhavi tiszteletdíjának harmadát, ha a tiszteletdíj csökkentésre az Ogytv. 49. § (4) bekezdése alapján kerül sor.

A Házbizottság az Ogytv. 49. § (4) bekezdése, valamint az 51/A. § (1) bekezdésében foglalt jogköre alapján megtárgyalta Szabó Sándor esedékes tiszteletdíjának csökkentésére irányuló kezdeményezésemet. Tekintettel arra, hogy a Házbizottságban nem alakult ki konszenzus a képviselő tiszteletdíjának csökkentésére vonatkozóan, arról az Ogytv. 13. § (6) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva döntök és a képviselő tiszteletdíjának csökkentését rendelem el. A tiszteletdíj csökkentésének mértékét a fent leírt körülmények figyelembevételével, a házszabályi rendelkezések megsértésének súlyára tekintettel állapítottam meg.”

Szabó Sándor képviselő úr - további tíz képviselőtársával együtt, akik az egyidejű fegyelmi vétséget megvalósító cselekményük alapján, szintén tiszteletdíj csökkentést

megállapító házelnöki fegyelmi büntetésben részesültek, egy okiratban benyújtottan, nevezetesen - a 2017. április 27-én kelt és a törvényes határidőn belül 2017. április 28-án benyújtott kérelemben kérte a Mentelmi bizottságot, hogy az OE-40/404-1/2017. számú házelnöki döntést helyezze hatályon kívül, egyidejűleg kérte a bizottsági ülésen történő személyes meghallgatását is az ügyben.

A kérelem 1-4 pontok között (ezen belül alpontokban) tartalmazza a hatályon kívül helyezésre vonatkozó okokat, a következők szerint:

Az 1.1 alpont szerint „Az Európa Tanács tagállamainak többségében az országgyűlési képviselők szólásszabadságával összefüggésben a fegyelmi jogkörben alkalmazott jogkövetkezmények között egyáltalán nincs pénzügyi jellegű szankció, tehát a magyar szabályozás e tekintetben nem a fősodort követi.”

Az 1.2 alpont a parlamenti fegyelmi jog jogorvoslati fórumait (Mentelmi bizottság, Országgyűlés) és rendszerét ismerteti, majd ezt követően leszögezi: „Az Országgyűlés döntésével szemben pedig semmilyen hazai jogorvoslat nem áll rendelkezésünkre, sem bírói, sem alkotmánybírósági úton, még az alkotmányjogi panasz háromféle eljárása sem áll rendelkezésünkre.”

A 2. pont: „Attól függetlenül, hogy az Országgyűlés joga a saját működésére vonatkozó jogi rendelkezések megállapítása, mindez nem jelenti azt, hogy az Országgyűlés figyelmen kívül hagyhatja a szabad véleménynyilvánításhoz való jog immanens tartalmát.”

A 3.1-3.2 alpontokban az szerepel, hogy a házelnöki döntés nem áll összhangban sem az Emberi Jogok Európai Egyezményében, sem annak joggyakorlatában foglaltakkal, illetve sérti a 10. cikkébe foglalt véleménynyilvánítási szabadságukat. Nem állt fenn kényszerítő ok a politikai megnyilvánulásunkkal szembeni beavatkozásra, mivel magának a megnyilvánulásnak az Országgyűlés tekintélyére és rendjére nem volt kimutathatóan súlyos hatása, továbbá az Országgyűlés hatékony működése érdekében tett házelnöki beavatkozás szempontrendszer strasbourgi értelemben semmivel sem volt nyomósabb, mint az ellenzék véleménynyilvánításhoz való joga. Magatartásunk egyáltalán nem irányult erőszakra való felhívásra.

A strasbourgi esetjogból hivatkoznak Karácsony és mások kontra Magyarország ügyben (42461/13 és 44357/13), valamint korábbi frakciótársunk, Szanyi Tibor a Szanyi kontra Magyarország ügyben (35493/13) az Emberi Jogok Európai Bírósága által tett megállapításokra.

A 3.3 alpont a fegyelmi intézkedés tárgyává tett magatartás előzményi okait ismerteti: a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosításáról szóló 2017. évi XXV. törvény (T/14686.) a (lex CEU) elfogadása kivételes törvényhozási eljárásban történt, és ebben a nagyon gyors és erőltetett eljárásban minimális lehetőség volt az álláspont kifejtésére, az Országgyűlés ugyanis a 2017. április 3-án délelőtt benyújtott kivételességi kezdeményezés¹

¹ T/14686/2.

alapján már aznap, azaz április 3-án döntött a kivételes eljárás elrendeléséről. A T/14686. számú törvényjavaslat részletes vitáját a Törvényalkotási Bizottság már április 3-án este lefolytatta, majd másnap, 4-én délelőtt a törvényjavaslat záró szavazására is sor került.

Nem vitás, hogy a „lex CEU” témaköre kiemelkedő fontosságú közügy, és a megmaradt magyar demokráciára súlyos csapást mérő törvényhozási döntés következtében jelentős közérdek, hogy országgyűlési képviselőként politikai vélemény szimbolikus beszéddel való kifejezése megtörténhessen, s egyértelmű az is, hogy ez a véleménynyilvánítás semmilyen fennakadást nem okozott az Országgyűlés működésében. Kunhalmi Ágnes képviselőtársunk napirend előtti felszólalásának a befejezésekor az addigi álló pozícionkból leültem, azaz helyet foglaltam az üléshelyemen. Az összevont parlamenti vitában frakción, azaz az MSZP részére összesen 30 perc állt rendelkezésre, ami már önmagában komolytalanná tette a parlamenti döntéshozatalt, miként maga a kivételes eljárás is.

A 4.1 alpont ismerteti az Országgyűlés ülésén történő szemléltetésnek (tárgyi, képi vagy hanghordozó útján) az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 38/A. § szerinti szabályait: a Házbizottság kérelemre engedélyezi, amely legkésőbb a Házbizottság ülésének megkezdése előtt egy órával nyújtható be. A szabályozás, az előzetes engedélyezés követelményétől az engedély nélküli szemléltetés szankcionálására vonatkozó rendelkezésekig sem az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt véleménynyilvánítási szabadsággal, sem az I. cikk (3) bekezdésében meghatározott alapjogi teszttel, sem a 4. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott országgyűlési képviselői jogállással nem egyeztethető össze. A hazai szabályozás sérti továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye 10. cikkében megfogalmazott véleménynyilvánítási szabadságot is. Ez a szabályrendszer figyelmen kívül hagyja azt a tényt is, miszerint a képviselői szólásszabadság, a szabad beszéd joga a képviselők esetében közvetlenül a képviselői jogállásuk része.

A 4.2 alpont A hatályos törvényi szabályozás a „szemléltetés” engedélyezésével kapcsolatos házbizottsági vagy házelnöki döntés ellen semmilyen jogorvoslatot nem biztosít, s a döntéshez vezető fogódzók is rendkívül bizonytalanok (ti. a felszólaló álláspontjának kifejtéséhez szükséges mértékben kerülhet sor a szemléltetésre). Ez utóbbi normatartalom is eléggé bizonytalan, így valójában a házelnöki mérlegelés korlátlanosságát alapozza meg, vagyis nem zárja ki az önkényes házelnöki jogalkalmazást a képviselői szólásszabadság megjelenítési formájának a korlátozására.

„Szemléltetési” engedély hiányában pedig bármilyen „szemléltetés” tilos, ami a képviselői szólásszabadság, a non verbális vagy szimbolikus beszéd eszköztárának a parlamenti gyakorlatból való kiiktatását célozza.

A konkrét esetben a Házbizottság napirend előtti felszólalást megelőző ülése 2017. március 23-án, csütörtökön volt, abban az időpillanatban, amikor még a T/14686. számú törvényjavaslatához kapcsolódó kivételességi javaslat benyújtásra sem került. Mivel ez utóbbi benyújtására és a T. Ház kivételes

törvényhozási eljárást elrendelő döntésére csak 2017. április 3-án került sor, fogalmilag kizárt volt a március 23-i ülésre szemléltetés engedélyezésére vonatkozó kérelmet benyújtani.

A 4.3 -4.4 alpontokban foglaltak szerint a házelnöki döntések nem kellően indokoltak, mivel azt tartalmazzák, hogy a szemléltetés alkalmazása „mind tartalmánál, mind megjelenésénél fogva sértette az Országgyűlés tekintélyét, méltóságát is”. Ez a megállapítás azonban indokolás hiányában csupán egy házelnöki kinyilatkoztatás, hiszen a házelnök semmilyen módon nem fejt ki, hogy a „tiltott szemléltetés” miért sértette az Országgyűlés tekintélyét, méltóságát. A házelnöki döntés az Ogytv. 49. § (4) bekezdésében előírt kritériumnak sem tesz eleget, mert elmarad az intézkedés okának a megjelölése, nem tudjuk meg, hogy a szemléltetés miért sértette az Országgyűlés tekintélyét, méltóságát. Utalás történik arra, hogy az érintett képviselők közül öt (dr. Józsa István, Szabó Sándor, dr. Szakács László, Teleki László és Tukacs István) 50.000 Ft tiszteletdíj csökkentésben részesült a szemléltetési szabályok megsértése miatt, hat képviselő (Bangóné Borbély Ildikó, Gőgös Zoltán, Heringes Anita, Hiszékeny Dezső, Horváth Imre és Korózs Lajos) a szemléltetési szabályok megsértésén kívül - nem tudni miért - az Országgyűlés tekintélyének megsértése miatt 100.000 Ft tiszteletdíj csökkentésben részesült. A házelnöki döntés sehol nem állítja a „súlyos” sértést, az Ogytv. 49. § (4) bekezdése viszont a szankció alkalmazásának a feltételeként jeleníti meg az Országgyűlés tekintélyét súlyosan sértő magatartás tanúsítását, de erre egyik házelnöki döntésben sincs utalás. A házelnök tehát anélkül alkalmazta az Országgyűlés tekintélyét súlyosan sértő magatartásra az Ogytv.-ben meghatározott szankciót, hogy maga súlyosnak minősítette volna a hat képviselő magatartását. Kifejti továbbá, hogy Burány Sándor frakcióvezető-helyettes úr tájékoztatása szerint a Házbizottság ülésén elhangzottak nem szerepelnek a házelnöki döntés indokolásában.

A 4.5-4.6 alpontok szerint Az Országgyűlés méltóságának a megsértése, mint a házelnöki kinyilatkoztatás másik eleme pedig fel sem lelhető az Ogytv. 49. § (4) bekezdésében, ilyen eleme ugyanis nincs a törvényi felsorolásnak, ebből adódóan pedig szankció alapja sem lehet. Mind a hat érintett házelnöki döntés ebből adódóan szintén önkényes.

Valamennyi házelnöki döntés valótlan tényállást szerepeltet, mivel Hiszékeny Dezső egyáltalán nem vett részt ebben a szemléltetésben.

A Mentelmi bizottság Szabó Sándor képviselő úr kérelmét a 2017. május 3-i ülésén, a rendelkezésre álló törvényes határidőn belül megtárgyalta.

A Mentelmi bizottság ülésén képviselő úr személyesen megjelent és fenntartva a házelnöki fegyelmi döntés hatályon kívül helyezése iránti kérelmét, szóban is kifejtette ezirányú álláspontját.

Ezt követően dr. Vejkey Imre, mint a Mentelmi bizottság elnöke kifejtette azon álláspontját, mely szerint a házelnöki fegyelmi döntés hatályon kívül helyezése iránti kérelem nem megalapozott. A fegyelmi ügy megtárgyalása során ezt az álláspontot Kerényi János Mentelmi bizottsági tag is osztotta.

A fegyelmi ügy megtárgyalása során Kulcsár Gergely, mint a Mentelmi bizottság tagja a fentiekkel ellentétes álláspontra helyezkedett, vagyis arra, hogy a házelnöki fegyelmi döntés hatályon kívül helyezése álláspontja szerint megalapozott.

Szabó Sándor országgyűlési képviselőnek az OE-40/404-1/2017. számú házelnöki döntés hatályon kívül helyezésére irányuló kérelme a bizottsági szavazás során nem kapott többséget (2 igen, 3 nem, 0 tartózkodás szavazati arány volt), vagyis a Mentelmi bizottság nem adott helyt a házelnöki fegyelmi döntés hatályon kívül helyezése iránti kérelemnek, azt elutasította.

Indokolás

Magyarország Alaptörvénye IX. cikk (1) bekezdése mindenkit megillető jogként rögzíti a véleménynyilvánítás szabadságát, amely alapjog nem korlátozhatatlan. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése értelmében alapvető jog – így a véleménynyilvánításhoz való jog is – más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Ezek alapján az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az „állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközehez, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el”².

A véleménynyilvánítás joga tehát sem az Alaptörvény, sem az Alkotmánybíróság gyakorlata, sőt az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: Egyezmény) és az az alapján eljáró Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) gyakorlata szerint sem abszolút, vagyis korlátozható. Ezt a Bíróság Karácsony és társai kontra Magyarország ügyben hozott ítélete (42461/13) is rögzíti.

Eszerint „a véleménynyilvánítás szabadságának a parlamentben való gyakorlása a[z Egyezmény] 10. Cikk (2) bekezdésében hivatkozott "kötelezettségekkel és felelősséggel" jár a parlament hatékony működésének biztosítása érdekében. E rendelkezés alapján a parlamenteknek jogukban áll cselekedni, amikor tagjaik a törvényhozás szokásos működésének rendjét megzavaró magatartást tanúsítanak.”

A fentiek alapján a véleménynyilvánítás szabadsága és a parlamenti képviselő jogállásánál fogva megillető parlamenti beszédjog korlátozás alá vethető. E

² 30/1992. (V. 26.) AB határozat

korlátozásnak törvényes célra kell irányulnia, valamint szükségesnek és arányosnak kell lennie.

A nyugodt, zavartalan és kiegyensúlyozott testületi működés előfeltétele az Országgyűlés feladatai meghatározásának és végrehajtásának. Az Országgyűlés működésének a hatékonysága, zavartalan munkájának biztosítása, valamint az Országgyűlés tekintélyének, méltóságának megőrzése alkotmányosan igazolható módon lehet a képviselői felszólalási jog korlátja.³

A parlamenti munka zavartalanságát, valamint a parlament tekintélyét, méltóságát valamennyi ET tagállamban a házelnök, ülést vezető elnök biztosítja, a részére megállapított fegyelmezési jogkör alkalmazásával. A tagállami szabályozások elismerik a házelnök mérlegelési jogkörét, tekintettel arra, hogy a fegyelmi intézkedésre okot adó magatartások köre egzakt módon nem határozható meg. E nemzetközi szabályozási környezetbe illeszkedik az Ogytv. is, amely szerint az Országgyűlés rendjét, tekintélyét sértő magatartások minősítése az ülést vezető elnök (házelnök) és – eljárásának kezdeményezése esetén – a Házbizottság egyedi mérlegelését igényli.

Az Országgyűlés tekintélyének mibenléte az ország politikai kultúrája, történelmi, kulturális hagyományai által meghatározott, és természetesen függ attól is, hogy a döntéshozó szerv miként látja ezeket. A döntéshozó mérlegelési lehetősége pusztán e körülmények miatt még nem tekinthető önkényesnek vagy parttalannak.

Tekintettel arra, hogy az Országgyűlés tekintélye, mint elvont kategória pontos tartalma egzakt módon nem meghatározható, sérelmének egyes esetei sem írhatóak le vagy indokolhatóak jogilag megfogható szabályokkal vagy érvekkel. Mindazonáltal a bizottság döntésének meghozatala során figyelemmel volt arra, hogy a magyar politikai kultúrában és kifejezetten a parlamentben is magázódva történik a kommunikáció. A magázódás formalitásai kifejezik a társadalmi, hivatali rangot. Az etikett szabályai szerint ezért bizonyos társadalmi rangok képviselőinek kijár a tiszteletteljes magázódás. Ilyen személyekkel szemben, kiváltképp hivatali feladatuk ellátásával összefüggésben, megengedhetetlen a tegeződés alkalmazása. A köztársasági elnök és további közjogi méltóságok, egyházi főméltóságok, stb. személyükben hordozzák a legmagasabb társadalmi rangot, ezért velük szemben kizárólag a magázódás elfogadott a politikai kommunikáció során.

Amennyiben az országgyűlési képviselők megsértik a legfőbb magyar közjogi méltóságnak kijáró, politikai kultúra és etikett megszólításra vonatkozó alapvető szabályait, az sérti nemcsak a köztársasági elnök személyét, hanem főként magának a köztársasági elnöki intézménynek a tekintélyét is. Mivel ezt a tiszteletlen magatartást az Országgyűlés plenáris ülésén országgyűlési képviselők tanúsították, a médiafigyelem felkeltésére irányuló politikai demonstráció részeként, e magatartás az Országgyűlés tekintélyét is sérti, egyben megkérdőjelezve az Országgyűlésben zajló munka komolyságát is.

Ugyancsak a tekintély sérelmének megfelelő minősítésével, indokolásával kapcsolatban fejti ki a képviselői kérelem, hogy a házelnöki döntés sehol nem állítja a sérelem súlyosságát, márpedig ez az Ogytv. 49. § (4) bekezdése szerinti minősítés és

³ 3206/2013. (XI. 18.) AB határozat

így a szankcionálás feltétele. Kifejti továbbá, hogy Burány Sándor frakcióvezető-helyettes úr tájékoztatása szerint a Házbizottság ülésén elhangzottak nem szerepelnek a házelnöki döntés indokolásában. Ezzel kapcsolatban megállapítható egyrészt, hogy a házelnöki döntés jogszerűségének vizsgálata során nem bír relevanciával az, hogy a döntés meghozatalát megelőzően milyen vita folyt a Házbizottság ülésén, másrészt a házelnöki döntés rendelkező részében az Ogytv. 49. § (4) bekezdése szerint minősítette a magatartást, tehát a tekintély sérelmét súlyosnak ítélte meg, és az indokolás megalapozottságának nem szükségszerű feltétele a törvényi tényállás szó szerinti megisméltése. Ugyanez vonatkozik arra is, ha a házelnök döntésének indokolásában az Országgyűlés tekintélyének egyfajta szinonim kifejezéseként az Országgyűlés méltóságára is utal.

Az Országgyűlés ülése a törvényalkotási eljárás során a képviselői beszédjog biztosításán keresztül a szabad véleménynyilvánítás helyszíne, azonban gyakorlása során a véleménynyilvánítás nem irányulhat arra, hogy az Országgyűlés tekintélyét célzottan megsértse vagy a házszabályi előírásokat megszegje. A képviselői beszédjoggal való visszaélésnek tekinthetőek tehát a véleménykifejtés azon módjai, amelyek célja nem több, mint a figyelemfelkeltés, a sajtónyilvánosság elérése házszabálysértő módon.

A képviselőknek lehetőségük nyílt véleményüket alkotmányos keretek között, házszabályszerű módon kifejtteni a törvényjavaslattal összefüggésben, így az ülésen történő felszólalással, módosító javaslat benyújtásával és szavazatuk leadásával tiltakozni a törvényjavaslat elfogadása ellen, de ugyanígy informális módon sajtótájékoztató tartásával vagy interjú adásával is megjeleníthették politikai álláspontjukat a nyilvánosság felé.

Az utcai politizálást a Ház falai közé emelő akció, a képviselők szándékosan provokatív magatartása azonban a közügyek, valamint jelen esetben a törvényjavaslat érdemi megvitatásához nem járult hozzá, tehát a rendeltetésszerű joggyakorlás elvét is sértette. A képviselők cselekményük jogszerűtlenségével – a házelnök döntését kifogásoló kérelmükben tett nyilatkozataik alapján is – minden kétséget kizáróan tisztában voltak, ezzel megalapozva a jogszerűtlen magatartásukkal arányos jogkövetkezményeket.

Miként arra a Bíróság is utalt a fentebb hivatkozott, Karácsony ügyben hozott ítéletében, „az Egyezmény 10. cikk 2. pontja értelmében indokoltnak tekinthető olyan magatartás szankcionálása, amely például szükségtelenül zavaró cselekmények révén az ezzel a joggal való visszaélés határát súrolja”.

Fontos megjegyezni továbbá, hogy nem helytálló a képviselői kérelem azon megállapítása, amely szerint a pénzbüntetés intézményesítésével „a magyar szabályozás (...) nem a fősodort követi.” A Bíróság Nagykamarája Karácsony ügyben hozott ítéletének – a képviselők által is hivatkozott – 59. pontja alapján az Európa Tanács – Bíróság által vizsgált – 44 tagállamból 18 tagállam joga teszi lehetővé a pénzbírság, mint fegyelmi büntetés alkalmazását. Jelentős tehát azon tagállamok száma, amelyek a pénzbüntetést intézményesítették.

A fegyelmi intézkedés, köztük a pénzbírság kiszabására vonatkozó eljárás jogszerűségével is foglalkozott a Bíróság a Karácsony ügyben, ahol arra a

következtetésre jutott, hogy „az Országgyűlésről szóló törvény házsabályi rendelkezéseinek módosítása, amely lehetővé tette, hogy a pénzbírsággal sújtott országgyűlési képviselő jogorvoslattal éljen és egy országgyűlési bizottság előtt nyilatkozzon, 2014. március 4-én lépett hatályba és ezért úgy látszik, a jelen esetben szükséges minimális eljárásjogi garanciákat megalkották”.

A szabályszegő képviselők kérelmükben hibásan kívánják igazolni házsabályellenes magatartásukat a kivételes eljárás által biztosított rövidebb határidőkre és tárgyalási rendre tekintettel, miután érvelésük alapján a gyorsított eljárások önmagukban lehetetlenné teszik a demokratikus döntéshozatalt. Ezzel szemben a gyorsított eljárások intézményét nem csak a hatályos határozati házsabály, hanem a korábban hatályos, a Magyar Köztársaság Országgyűlésének Házsabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat is ismerte, sőt az az Európa Tanács tagállamaiban sem ismeretlen intézmény.

A kivételes eljárás önmagában tehát nem korlátozza a politikai diskurzust (hiszen a képviselőknek a törvényjavaslat tárgyalása során lehetőségük volt politikai álláspontjukat előadni) és demokratikus döntéshozatalt (miután szavazatukkal lehetőségük volt a törvényjavaslat elfogadásának elutasítására voksolni), csupán a határidők rövidülnek le. Egy alkotmányos és házsabályszerű eljárás során a határidők lerövidülése azonban nem szolgáltathat alapot jogszerűtlen, az Országgyűlés tekintélyét sértő magatartás igazolására.

A gyorsított eljárásra hivatkozással a képviselők kérelmükben azt állították, hogy a szemléltetés engedélyezésére vonatkozó kérelmüket a Házbizottság ülésének hiányában nem tudták megfelelő időben benyújtani. A bizottság ezúton felhívja a képviselők figyelmét az Ogytv. 13. § (5) bekezdésének rendelkezésére, amely alapján bármely képviselőcsoport vezetőjének kérésére a Házbizottságot össze kell hívni. Noha a lehetőség megvolt rá, a Házbizottság összehívására irányuló kezdeményezés nem érkezett az MSZP frakcióvezetőjétől.

A fentiek mellett az ügy alapját képező magatartást nemcsak önmagában, hanem következményeire tekintettel is kell értékelni. A házsabályi rendelkezések szabályait, jelen esetben a szemléltetésre vonatkozó rendelkezéseket tudatosan figyelmen kívül hagyó képviselői megnyilvánulások tolerálása és megfelelő következmények nélkül hagyása magában hordozza annak veszélyét, hogy a jövőben gyakoribbá válhatnak az Országgyűlés és az ülésterem falain belül hasonló, az Országgyűlés tekintélyét semmibe vevő cselekmények egyes törvények tárgyalása, valamint elfogadása során. A képviselői véleménykifejtés nonverbális formáinak rendszeres alkalmazása, az utcai politizálás az ülésteremben alkalmas lehet arra, hogy a demokratikus államberendezkedésbe vetett közbizalmat megingassa, az Országgyűlést politikai színjátékok terepévé degradálja.

Az Országgyűlés ülései nyilvánosak, a képviselők munkájukat ennek tudatában végzik. Mindez azonban nem jelentheti azt, hogy a képviselők elsődleges célja az érdemi munka helyett a médiaérdeklődés felkeltése legyen. A véleménynyilvánítás hagyományos formáit háttérbe szorítva a nagyobb médiavisszhang kiváltására irányuló képviselői megnyilvánulások megszorodása azzal fenyeget, hogy a

parlament egy idő után nem lesz képes eleget tenni alkotmányos funkcióinak és ellátni jogszabályokból eredő feladatait.

Végezetül, a képviselői kérelem azt állítja, hogy valamennyi házelnöki döntés valótlan tényállást szerepeltet, mivel Hiszékeny Dezső egyáltalán nem vett részt a „Ne írd alá, János!” szöveget kiadó táblák felmutatásában, csupán egy „VÉTÓ” feliratú táblát emelt a magasba.

Ezzel kapcsolatban elmondható, hogy a házelnöki döntés az Országgyűlés 2017. április 10-i ülésnapjáról készített hiteles jegyzőkönyvbe foglalt tényeken alapszik. A HHSZ 131. § (1) bekezdése alapján a szó szerinti jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a tetszés és rosszallás hangos kifejezését, valamint egyéb történéseket is, ennek megfelelően sor került a képviselői magatartások rögzítésére is.

Figyelemmel arra, hogy az Ogytv. és a HHSZ alapján a Mentelmi bizottság fegyelmi ügyben nem folytat bizonyítási eljárást, bizonyítékok beszerzése iránt nem intézkedik, a képviselői kérelmek elbírálása során az Országgyűlés üléséről készített hiteles jegyzőkönyvben foglaltak figyelembevételével dönt.

A fentiekre tekintettel a házelnök döntése az Ogytv. 49. § (4) bekezdése, az 51/ A. § (13) bekezdése, valamint a 13. § (6) bekezdése alapján jogszerű, a házszabályi rendelkezések megsértésének súlyára tekintettel megalapozott.

Budapest, 2017. május 5.

Dr. Vejkéy Imre
elnök

Kapják: - Szabó Sándor országgyűlési képviselő
- Kövér László házelnök
- Házbizottság